

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย (Full proposal) กรอบการวิจัย “การพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา” ประจำปีงบประมาณ 2566

1. หลักการและเหตุผล

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (Education Sandbox) ได้ริเริ่มมาจากโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (Area-Based Education - ABE) โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างกลไกการจัดการศึกษาในพื้นที่ระดับจังหวัดผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ตราพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 รองรับการดำเนินงานโครงการนวัตกรรมการศึกษา 6 พื้นที่ 8 จังหวัด โดยมีเป้าหมายให้พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นหนึ่งในกลไกและกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ โดยสามารถมีการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นคล่องตัว ไม่ต้องอิงกับมาตรฐานและกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นหรือไม่เอื้อจากส่วนกลาง มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอื่น 2) เพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของเด็กไทยทั่วประเทศ 3) เพื่อกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหาร และการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ 4) เพื่อสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยนอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาระดับจังหวัดที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมให้เกิดประโยชน์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ

อย่างไรก็ตามสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ที่เกิดขึ้นตลอดปี 2563 และต่อเนื่องมาถึงปี 2564 เป็นเวลาเกือบสองปี ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาทั่วโลก ทั้งในด้านคุณภาพการศึกษาที่เกิดความสูญเสียของการเรียนรู้ (Learning Loss) จากการที่เด็กไม่สามารถมาโรงเรียนได้ตามปกติและข้อจำกัดของการเรียนออนไลน์หรือการเรียนทางไกลที่เข้ามาชดเชย นอกจากนี้ สถานการณ์การระบาดยังส่งผลต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ทวีความรุนแรงขึ้น ในพื้นที่ยากจนที่ขาดแคลนอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานที่จะมารองรับช่องทางการเรียนรู้ใหม่ในช่วงปิดโรงเรียน ยิ่งไปกว่านั้น ยังสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ การสูญเสียรายได้ และการว่างงานตั้งแต่ในระดับรากหญ้าไปจนถึงภาคการผลิตและบริการหลักของประเทศ อย่างไรก็ตาม วิกฤตการณ์ระบาดดังกล่าวก็ได้สร้างโอกาสใหม่ในการพัฒนาระบบการศึกษาขึ้นเช่นกัน ปกติวิถีใหม่ (New Normal) ของการเรียนรู้ทางไกลสร้างโอกาสของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ขณะที่ครูผู้สอนก็ต้องพัฒนาชุดสมรรถนะใหม่ (New Competencies for Teachers) รองรับรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กที่เปลี่ยนไป ในขณะเดียวกัน ระบบการศึกษาก็ยังมีภารกิจท้าทายของการช่วยกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานรากหลังวิกฤตการณ์ ด้วยการมุ่งเน้นการศึกษาที่ช่วยตอบสนองเศรษฐกิจท้องถิ่น

(Local Economy) โจทย์ใหม่ๆ ภายใต้และภายหลังวิกฤตการณ์การระบาดดังกล่าวต้องการทั้งนวัตกรรมการเรียนการสอนและนวัตกรรมเชิงระบบบริหารจัดการการศึกษา ส่งผลให้ในปี 2565 มีจังหวัดซึ่งเสนอตัวเข้าร่วมเป็นจังหวัดนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 11 พื้นที่ (แม่ฮ่องสอน สุโขทัย กระบี่ ตรารด สระแก้ว จันทบุรี ภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี อุบลราชธานี และกรุงเทพมหานคร) สะท้อนให้เห็นถึงการตื่นตัวของหน่วยงานและภาคประชาสังคมระดับพื้นที่ที่มีความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของพื้นที่/จังหวัด เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจสังคมได้อย่างต่อเนื่อง

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จึงได้จัดตั้งกรอบการวิจัย การพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานพื้นที่นวัตกรรมศึกษาดังกล่าวด้วยงานวิจัยและนวัตกรรม และร่วมกันขับเคลื่อนการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการศึกษาของประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป โดยในปีงบประมาณ 2566 นี้ หน่วย บพท. เปิดรับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยใหม่ในพื้นที่เป้าหมายตาม พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาใน 8 จังหวัดเดิม และ 11 พื้นที่ซึ่งเสนอตัวเข้าร่วมฯ ตลอดจนพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ที่มีความพร้อมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และในขณะเดียวกันก็เพิ่มโอกาสความเป็นไปได้ที่แนวคิดของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจะก่อประโยชน์และสร้างผลกระทบที่สูงขึ้นทั้งในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ และต่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศโดยรวมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อปฏิรูปการศึกษาประเทศไทยโดยการพัฒนาและสร้างกลไกในพื้นที่ ที่มีความสามารถในการจัดการและพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษาของเด็ก เยาวชน และคนในพื้นที่

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตเชิงพื้นที่และประเด็นสอดคล้องกับเป้าหมาย OKR ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 - 2570 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม แผนงาน P13 (S2) พัฒนาเมืองน่าอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ทุกภูมิภาค โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทชาติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 เป้าหมายและตัวชี้วัดของกรอบการวิจัย

การดำเนินงานภายใต้กรอบการวิจัย การพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายของ พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นพื้นที่นวัตกรรมศึกษานำร่อง ที่เอื้อให้กลไกในพื้นที่มีความสามารถในการจัดการและสร้างนวัตกรรมการศึกษา ตอบโจทย์คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและพื้นที่ โดยมีเป้าหมายหลัก 4 ข้อ คือ 1) เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ สมรรถนะ ทักษะสำคัญ และเจตคติ เพื่อสามารถขยายผลสู่เด็กนักเรียนทั่วประเทศในอนาคต 2) ลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา โดยยกระดับผลการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มผลการเรียนอ่อนและยากจน 3) พัฒนานวัตกรรมการบริหารการศึกษาระดับจังหวัด ขยายผลนวัตกรรมการศึกษา ทั้งเชิงนโยบาย การจัดการเรียนรู้ และการบริหารในสถานศึกษาไปสู่นโยบายการศึกษาในระดับชาติและพื้นที่อื่น อาทิ ด้าน หลักสูตร ตำรา สื่อการเรียนรู้ การทดสอบ การประเมินสถานศึกษา บุคลากร การเงิน รวมทั้งความสอดคล้องของ การบริหารงานด้านต่างๆ และ 4) สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และประชาสังคมในการจัดการศึกษา การพัฒนา และการขยายผลนวัตกรรมการศึกษา

ตัวชี้วัดของกรอบการวิจัย

Key Results หลัก

- KR3 P13: จำนวนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้ผลงานวิจัย องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพิ่มขึ้นจำนวน 15 เมือง
  - พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ที่กลไกในพื้นที่สามารถบริหารจัดการและสร้างนวัตกรรมการศึกษา ตอบโจทย์คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและพื้นที่ โดยใช้ผลงานวิจัย องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพิ่มขึ้นจำนวน 15 เมือง

Key Results รอง

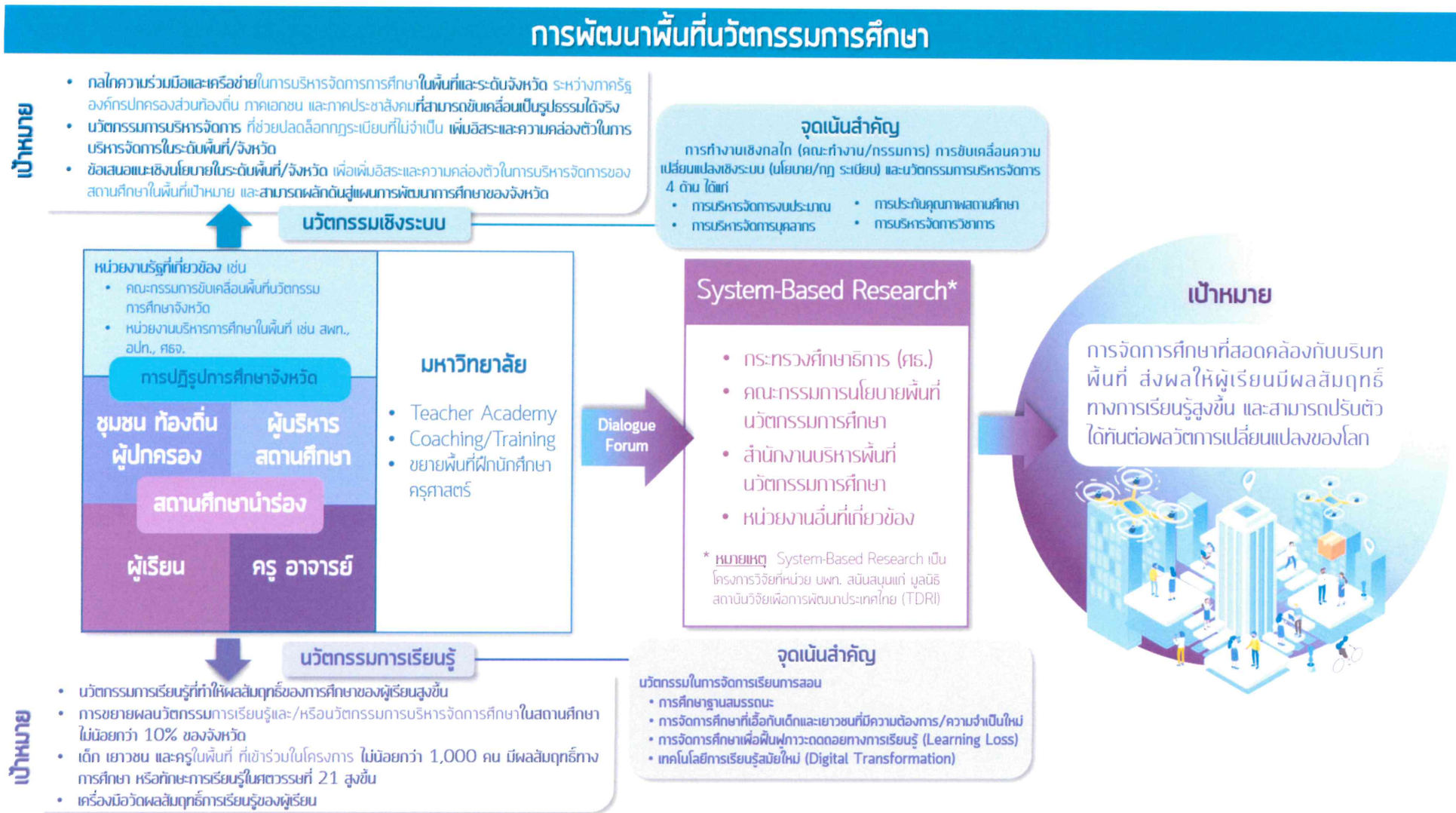
- KR4 P13: จำนวนนโยบาย มาตรการ และกลไก ที่เป็นนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) ของการพัฒนาเมืองนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น เพิ่มขึ้นจำนวน 100 ชิ้น
- KR5 P13: จำนวนผู้นำเอาผลงานวิจัย องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมือง ไปถ่ายทอดและ/หรือใช้ประโยชน์ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ เพิ่มขึ้นจำนวน 1,200 คน

ตัวชี้วัดการดำเนินงานของกรอบการวิจัยในปี 2566

1. กลไกความร่วมมือในการจัดการศึกษา ระดับจังหวัด และแผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด ตามโจทย์การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 15 จังหวัด
2. นวัตกรรมเชิงระบบและนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาของนักเรียนสูงขึ้น ไม่น้อยกว่า 15 นวัตกรรม
3. ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อเพิ่มอิสระในการบริหารจัดการของสถานศึกษาในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเสนอปลดล็อกและเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
4. เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ไม่น้อยกว่า 15 ต้นแบบ
5. ผู้เรียนไม่น้อยกว่า 15,000 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น

3.2 กรอบแนวคิดการวิจัยและประเด็นวิจัยที่สำคัญ

- กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

จุดเน้นสำคัญ

การทำงานเชิงกลไก (คณะทำงาน/กรรมการ) การขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ (นโยบาย/กฎ ระเบียบ) และนวัตกรรมการบริหารจัดการ 4 ด้าน ได้แก่

- การบริหารจัดการงบประมาณ
- การประกันคุณภาพสถานศึกษา
- การบริหารจัดการบุคลากร
- การบริหารจัดการวิชาการ

จุดเน้นสำคัญ

นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

- การศึกษาฐานสมรรถนะ
- การจัดการศึกษาที่เอื้อกับเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการ/ความจำเป็นใหม่
- การจัดการศึกษาเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss)
- เทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ (Digital Transformation)

เป้าหมาย

การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น และสามารถปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก

● ประเด็นโจทย์ที่สำคัญ

โจทย์	เป้าหมายต่อชุดโครงการวิจัย
<p>1) นวัตกรรมเชิงระบบ เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่หรือเสริมพลัง (Empower) กลไกและการทำงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ที่ตอโจทย์การจัดการศึกษาตามความต้องการของพื้นที่</p>	<p>1) เกิดกลไกความร่วมมือและเครือข่ายในการบริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่และระดับจังหวัด ระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่สามารถขับเคลื่อนเป็นรูปธรรมได้จริง <u>อย่างน้อย 1 กลไก</u> อาทิ กลไกที่ช่วยหนุนเสริมการกำหนดนโยบาย การวางแผน การระดมทุนและทรัพยากร ฯลฯ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาของจังหวัด</p> <p>2) เกิดนวัตกรรมการบริหารจัดการ ที่ช่วยลดล็อกกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น เพิ่มอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการในระดับพื้นที่/จังหวัด <u>อย่างน้อย 1 นวัตกรรม</u></p> <p>3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับพื้นที่/จังหวัด สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการ และแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มอิสระ และความคล่องตัวในการบริหารจัดการของสถานศึกษาในพื้นที่เป้าหมาย และสามารถผลักดันสู่แผนการพัฒนาศึกษาของจังหวัด <u>อย่างน้อย 1 เรื่อง</u></p>
<p>2) นวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเด็นเรื่องการเรียนรู้แบบดิจิทัล การจัดการศึกษาเพื่อรองรับหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการศึกษาที่เอื้อกับเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการ/ความจำเป็นภายใต้วิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) การจัดการศึกษาเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) และการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ (digital transformation) เป็นลำดับสำคัญ</p>	<p>4) นวัตกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาของนักเรียนสูงขึ้น หรือนวัตกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ที่ช่วยแก้ปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาในพื้นที่ อาทิ นวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตรพื้นที่การเรียนรู้ วิธีการเรียนการสอนที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายได้ <u>อย่างน้อย 1 นวัตกรรม</u></p> <p>5) เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน <u>อย่างน้อย 1 เครื่องมือ</u></p> <p>6) <u>เด็ก เยาวชน และครูในพื้นที่ ที่เข้าร่วมในโครงการ ไม่น้อยกว่า 1,000 คน</u> มีทักษะการเรียนรู้ (Learning Outcome) และทักษะในศตวรรษที่ 21 สูงขึ้น</p> <p>7) มีการขยายผลนวัตกรรมการเรียนรู้และ/หรือนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา <u>ไม่น้อยกว่า 10% ของจังหวัดในระดับช่วงชั้นนั้นๆ ที่ดำเนินการ</u></p>

* ข้อเสนอชุดโครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุนต้องทำทุกโจทย์ คือ นวัตกรรมเชิงระบบและนวัตกรรมการเรียนรู้

** โครงการวิจัยที่เคยได้รับทุนวิจัย หากมีความประสงค์จะเสนอขอรับทุนวิจัยและนวัตกรรมต่อเนื่อง ต้องเสนอผลการดำเนินงานจากทุนเดิมและโจทย์ใหม่ที่ยกระดับจากผลงานเดิมให้ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายและกรอบวิจัยในประกาศทุน

จุดเน้นสำคัญ

1. ในประเด็นเรื่องการพัฒนา **นวัตกรรมการเชิงระบบ** หน่วย บพท. ให้ความสำคัญต่อ **ความสามารถในการทำงานเชิงกลไกหรือการขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลงเชิงระบบบริหารจัดการการศึกษาของพื้นที่** โครงการที่แสดงประสบการณ์และศักยภาพในการทำงานเป็นเครือข่ายร่วมกับภาคีภาครัฐ เอกชน ชุมชน และท้องถิ่น ขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดหรือของพื้นที่ผ่านกลไกการทำงานต่างๆ จะได้รับการพิจารณาเป็นลำดับความสำคัญ

2. ในประเด็นการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการพัฒนาวัตกรรมการศึกษาเพื่อช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนสูงขึ้น ด้วยการเรียนรู้ ริเริ่ม หรือต่อยอดจากฐานทุนเดิม ของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของกลไกความร่วมมือในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วย บพท. ให้มีความสำคัญกับนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ผ่านกรอบคิดเรื่อง การศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education) การจัดการศึกษาที่เอื้อกับเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการ/ความจำเป็นภายใต้วิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) การจัดการศึกษาเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) และการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ (Digital Transformation) เป็นลำดับความสำคัญในการพิจารณา อย่างไรก็ตามผู้เสนอโครงการวิจัยยังสามารถเสนอประเด็นอื่นๆ ได้ที่เห็นว่าเป็นความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อการพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ หรือเป็นนวัตกรรมที่ช่วยแก้ปัญหาสำคัญ (Pain Point) ของการจัดการศึกษาในพื้นที่ อาทิ ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาศูนย์เด็กเล็ก ปัญหาความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษา ปัญหาเด็กออกกลางคัน ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากร และการขาดแคลนทรัพยากรของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น

นิยามศัพท์ที่สำคัญ

เนื่องจากแผนงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามุ่งหวังให้ชุดโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสามารถตอบสนองเป้าหมายในการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศตามเจตนารมณ์ของการมีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จึงขอให้นิยามความหมายคำสำคัญเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นของผู้ที่สนใจส่งข้อเสนอชุดโครงการวิจัย ดังนี้

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง พื้นที่ระดับจังหวัดที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ โดยสามารถมีการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นคล่องตัว ไม่ต้องอิงกับกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นหรือไม่เอื้อจากส่วนกลาง

จังหวัดที่เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง จังหวัดที่มีความพร้อมที่จะดำเนินการตามหลักการแนวคิดของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งรวมทั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในจังหวัดที่ได้มีประกาศกำหนดไปแล้ว และพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ที่มีศักยภาพตามตามหลักการของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่อาจกำหนดเพิ่มในอนาคต

กลไกความร่วมมือในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ หมายถึง การสร้างการมีส่วนร่วมในรูปแบบบุคคล โดยดึงภาคีภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อปฏิรูปการศึกษาในพื้นที่โดยมีกระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่การพัฒนาระบบข้อมูลทางการศึกษาเพื่อพัฒนาโจทย์หรือเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของพื้นที่ การจัดเวทีประชุมปรึกษาหารือลักษณะต่างๆ เพื่อการวางแผนและติดตามการพัฒนาการศึกษาร่วมกัน โดยมีการดำเนินการร่วมกันในลักษณะของแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบระหว่างหน่วยงานในการดำเนินงานร่วมกัน ตลอดจนการระดมทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ในการพัฒนาการศึกษา

นวัตกรรมเชิงระบบ หมายถึง นวัตกรรมที่ช่วยปลดล็อกกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น เพิ่มอิสระในการบริหารจัดการของสถานศึกษา รวมถึงการบริหารจัดการงานวิชาการ การบริหารจัดการทรัพยากรการเงินงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ที่จะช่วยส่งเสริมหรือเอื้อต่อการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น และเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สามารถขยายผลเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่มีผลกระทบกว้างขวางต่อไปได้

นวัตกรรมการเรียนรู้ หมายถึง นวัตกรรมที่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ เช่น คะแนนเฉลี่ยโอเน็ต ไปจนถึงผลสัมฤทธิ์อย่างอื่น เช่น สมรรถนะหรือทักษะในการประกอบอาชีพ สมรรถนะหรือทักษะที่มีความสำคัญต่อการทำงานและใช้ชีวิตในอนาคต เช่น ชุดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) เป็นต้น

3.3 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

- 3.3.1. พื้นที่จังหวัดที่อยู่ในประกาศของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ได้แก่ ระยอง ศรีสะเกษ เชียงใหม่ กาญจนบุรี สตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส
- 3.3.2. พื้นที่จังหวัดตามมติการประชุมคณะรัฐมนตรี (29 พฤศจิกายน 2565) ซึ่งเห็นชอบการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มเติม 11 พื้นที่ ได้แก่ แม่ฮ่องสอน สุโขทัย กระบี่ ตรัง สระแก้ว จันทบุรี ภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี อุบลราชธานี กรุงเทพมหานคร
- 3.3.3. พื้นที่จังหวัดอื่นๆ

โดยมีหลักเกณฑ์ของพื้นที่เป้าหมาย ดังนี้

- (1) มีมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิชาการที่มีบทบาทสำคัญอยู่ในพื้นที่
- (2) มีทุนการทำงานด้านการศึกษาร่วมกันกับกลไกความร่วมมือในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่
- (3) มีหน่วยงานจัดการศึกษาระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด หรือระดับชาติร่วมเป็นภาคีดำเนินการ
- (4) กรณีเป็นจังหวัดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา การดำเนินการวิจัยใน **สถานศึกษาเป้าหมาย** ให้ดำเนินการในสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นสำคัญ

กระบวนการทำงานกับโรงเรียนในพื้นที่เป้าหมายต้องไม่น้อยกว่า 10% ของจังหวัดในระดับช่วงชั้นนั้นๆ ที่ดำเนินการ การขยายผลการวิจัยทั้งแนวราบ (ระดับโรงเรียนและเครือข่าย) และแนวตั้ง (ระดับโครงสร้างการบริหารจัดการของพื้นที่) ให้ครอบคลุมโรงเรียนทั้งหมดในจังหวัดเป้าหมาย

4. กรอบงบประมาณและระยะเวลา

- 4.1) สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย สามารถยื่นเสนอข้อเสนอชุดโครงการวิจัย ได้เพียง 1 ชุดโครงการวิจัย
- 4.2) การจัดสรรงบประมาณ กรอบงบประมาณการสนับสนุนทุนวิจัย 2,000,000 – 4,000,000 บาทต่อชุดโครงการวิจัย ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย ขอบเขต และลักษณะของข้อเสนอชุดโครงการวิจัยนั้น
- 4.3) **ระยะเวลาดำเนินชุดโครงการวิจัย 15 เดือน** โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ
ระยะที่ 1 การค้นหา/วิเคราะห์/สังเคราะห์ ภาคีเครือข่าย ความต้องการ และปัญหาที่แท้จริงของพื้นที่ พร้อมกำหนดผลลัพธ์ที่คาดหวังในการดำเนินโครงการ และบทบาทความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน (ระยะเวลา 3 เดือน)
ระยะที่ 2 การดำเนินงานวิจัยเพื่อการสร้างการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อเพิ่มอิสระในการบริหารจัดการของสถานศึกษา และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน (ระยะเวลา 12 เดือน)

5. คุณสมบัติและเงื่อนไขของผู้เสนอขอรับทุน

- 5.1) ผู้มีสิทธิ์เสนอขอรับทุน คือ สถาบัน/หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย/นักวิจัย ที่มีสถานที่ตั้ง/พื้นที่บริการ/ที่พำนักอยู่ในพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานวิจัย หากเป็นสถาบัน/หน่วยงานภายนอกพื้นที่เป้าหมายต้องมีการมีส่วนร่วมและมีความร่วมมือกับสถาบัน/หน่วยงานวิชาการในพื้นที่อย่างเป็นทางการ
- 5.2) **ประสบการณ์ และศักยภาพในการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่** (ขอให้ระบุรายละเอียดในความเป็นมาของโครงการวิจัย/ประวัตินักวิจัย)
- 5.3) กรณีผู้ยื่นขอรับการสนับสนุนเป็นภาคเอกชนและภาคประชาสังคม จะต้องมีความสอดคล้องตามระเบียบสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2563

ทั้งนี้ ขอสงวนสิทธิ์ไม่รับพิจารณาสนับสนุนทุนวิจัย สำหรับโครงการที่ได้รับทุนภายใต้กรอบการวิจัย "การวิจัยและพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา" ประจำปีงบประมาณ 2565 ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ

อนึ่ง หน่วย บพท. ขอสงวนสิทธิ์ในการคัดเลือกนักวิจัยเข้ารับการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมในโจทย์วิจัย ซึ่งเป็นไปตามประกาศหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ที่ 8/2565

6. แนวทางการจัดการ

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด หน่วย บพท. จึงวางการบริหารจัดการทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาในระดับพื้นที่ ดังนี้

6.1) หน่วย บพท. ได้เปิดรับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยประกาศให้รับทราบโดยทั่วถึงกัน โดยมีรายละเอียดที่ครบถ้วนและมีช่วงเวลาให้กับ สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย/นักวิชาการอิสระ ที่สนใจได้พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย/ชุดโครงการวิจัยตามสมควร

6.2) เมื่อได้รับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยแล้ว หน่วย บพท. จะได้จัดให้มีกระบวนการพิจารณากลับกรองข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยคณะกรรมการพิจารณา ติดตามและประเมินผลประจำแผนงาน

6.3) หน่วย บพท. จะเชิญสถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย/นักวิชาการอิสระ ที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นนำเสนอรายละเอียดชุดโครงการวิจัย โดยหน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยแบบ Dialogue Forum ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน (Expert Content) ผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ (Stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User) เพื่อพิจารณาชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด แล้วสรุปภาพรวมเพื่อแจ้งผลการพิจารณาต่อคณะผู้วิจัย เพื่อปรับข้อเสนอชุดโครงการวิจัยและจัดทำสัญญารับทุนวิจัยและนวัตกรรมต่อไป

7. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัย

การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยมี 2 ขั้นตอน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

7.1) เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยเบื้องต้น

1) ข้อเสนอโครงการวิจัยเป็นชุดโครงการวิจัยและเป็นไปตามประกาศทุนที่ระบุไว้
2) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ประเด็นโจทย์วิจัย และแผนการดำเนินงานมีความชัดเจนสอดคล้องกับแนวทางการประกาศทุน (ทั้งนี้ หน่วย บพท. ได้ให้ความสำคัญในประเด็นเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและครูผ่านกรอบคิดเรื่อง การศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency-Based Education) การจัดการศึกษาที่เอื้อกับเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการ/ความจำเป็นภายใต้วิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) การจัดการศึกษาเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) และการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ (Digital Transformation) รวมทั้งประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญอื่นๆ ของการจัดการศึกษาของพื้นที่ (Pain Point) เป็นลำดับความสำคัญในการพิจารณา

3) ชัดความสามารถในการทำงานพัฒนากลไกขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของพื้นที่

4) การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Analysis) ประกอบข้อเสนอโครงการ เพื่อชี้ให้เห็นปัญหาสำคัญ (Pain Point) และผู้กระทำการ (Agent) สำคัญของพื้นที่

5) สถาบัน/หน่วยงาน และผู้รับผิดชอบโครงการวิจัยมีความรู้ และประสบการณ์การบริหารจัดการงานวิจัย การดำเนินงานวิจัยและคาดว่าจะสามารถปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัยได้ตลอดการรับทุนภายในระยะเวลาที่กำหนด

6) การมีทุนการทำงานเดิมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม พื้นที่และชุมชนท้องถิ่น และ/หรือนโยบายในการขับเคลื่อนการทำงานในลักษณะนี้

7) การมีภาคีร่วมดำเนินการในการทำวิจัย และร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาในพื้นที่

7.2) เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด

1) การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด หน่วย บพท. จะได้จัดเวทีพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยแบบ Dialogue Forum ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Content Expert) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User) เพื่อพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยที่ได้รับการพิจารณาและผ่านเกณฑ์พิจารณาเบื้องต้น โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัย ได้แก่ 1.1) เป้าหมายและตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงได้จริง 1.2) ประเด็นโจทย์การวิจัยและเนื้อหาโครงการวิจัย 1.3) กระบวนการและการออกแบบการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ 1.4) การเชื่อมโยงระหว่างโครงการวิจัยในชุดเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายใหญ่ 1.5) กระบวนการและกลไกความร่วมมือในพื้นที่เป้าหมาย 1.6) ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้บริหารชุดโครงการวิจัย 1.7) ความชัดเจนของการระบุผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) 1.8) ความคุ้มค่าของการลงทุนวิจัย (Value of Money) และ 1.9) โอกาสประสบความสำเร็จของโครงการวิจัย

2) กรณีโครงการวิจัยที่มีการสะท้อนความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคีผู้ใช้งานในระดับพื้นที่ โดยมีความร่วมมือในรูปแบบของงบประมาณสมทบหรือการสนับสนุนอื่น ๆ จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

8. การส่งข้อเสนอโครงการวิจัย/ชุดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal)

- 8.1) ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยฯ วันที่ 15 ธันวาคม 2565 ผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ National Research and Innovation Information System (NRIIS) เว็บไซต์ <https://nriis.nrct.go.th/> และหน้าเว็บไซต์ของหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เว็บไซต์ <https://www.nxpo.or.th/A/>
- 8.2) สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย ที่สนใจสามารถ Download แบบฟอร์มข้อเสนอชุดโครงการวิจัย ได้ที่ <https://nriis.nrct.go.th/> และ <https://www.nxpo.or.th/A/>
- 8.3) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จัดกิจกรรมชี้แจงเป้าหมายของแผนงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และตอบข้อซักถามแก่ผู้สนใจ ในวันที่ 21 ธันวาคม 2565 โดยท่านสามารถติดตามข่าวสารได้ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THAI>
- 8.4) ขอให้ผู้เสนอโครงการวิจัยยื่นข้อเสนอชุดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ผ่านระบบ NRIIS โดยแนบ File Word และ PDF ตามแบบฟอร์ม หน่วย บพท. ภายในวันที่ 16 มกราคม 2566 ก่อนเวลา 15.00 น.
- 8.5) สถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการวิจัยทำการรับรองข้อเสนอชุดโครงการวิจัยผ่านระบบ NRIIS ภายในวันที่ 16 มกราคม 2566 ก่อนเวลา 18.00 น.
- 8.6) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ขอสงวนสิทธิ์ในการรับพิจารณาเฉพาะเอกสารต้นฉบับที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามเงื่อนไข และสถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการวิจัยทำการรับรองข้อเสนอโครงการวิจัยในเวลาที่กำหนดตามข้อ 8.5 และหากพ้นกำหนดจะถือว่าเป็นโมฆะ

9. การแจ้งผลการพิจารณา

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ จะแจ้งผลการพิจารณาเบื้องต้นให้ผู้ที่ยื่นข้อเสนอชุดโครงการวิจัยทราบ ทางเว็บไซต์ที่ <https://nriis.nrct.go.th/> และ <https://www.nxpo.or.th/A/> ภายในเดือน มกราคม 2566

ผู้ที่สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวจิตภินันท์ เขียวรวาววัฒน์ โทรศัพท์หมายเลข 02-109-5432 ต่อ 816 ในวันและเวลาปฏิบัติงาน หรือที่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ jitpinan.tea@nxpo.or.th

อนึ่ง ผลการพิจารณารับทุนวิจัย หน่วย บพท. ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2565

(ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา)

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุน
ด้านการพัฒนาระดับพื้นที่